

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 3 Martiu.

Așteptările guvernului Taaffe, când s'a decis a disolva camera nu s'au realizat.

În loc de elemente moderate, în loc de o apropiere între multele naționalități, ce compun imperiul în partea din Cislaitania tocmai elementele cele mai centrifugale au eșit din urnele de alegeri.

Cehii, cari formau în alianță cu polonii majoritatea pe care s'a rădămat guvernul timp de 12 ani, au dispărut de pe arena politică și locul lor l-au luat cehii cei tineri.

Ne este încă în prospătă memorie încercarea de pace ce o a făcut guvernul austriac anul trecut cu cehii și cum s'au trăgănat pertractările de pace, pân ce cehii cei tineri au reușit a discreditat pe Rieger și cu soții sei de principii în ochii poporului.

Pertractările de pace nu sunt de aji de eri.

Cabinetul lui Hohenvart a făcut aceleși încercări la anul 1871, dar încercarea atunci a fost combătută nu numai de nemții centralisti, ci și de unguri în frunte cu contele Iuliu András-y, și rezultatul încercărilor a fost căderea ministeriului Hohenvart și cu el a cădută și „articolele fundamentale” stipulate între nemții federalisti și între cehi. Ungurii nu au văzut din capul locului nici acum încercările de pace cu ochi buni.

Deoparte au cochetat cu cehii cei tineri și i-au încurajat ca să meargă pe calea lor cu dreptul public cel reclaman, de altă parte au amenințat guvernul când era aplicat să facă concesiuni.

Intrigile au jucat și acum rolul principal și ele bine țesute și au ajuns încâtva scopul.

Acum dl Taaffe sau se retrage, sau trebuie se apeleze la spriginul nemților. Convorbirile ce a avut cu Plener sunt dovada de o apropiere între nemți și guvern și apropierea se face ér în contul naționalităților din Austria.

Restabilită odată egemonia nemților în cealaltă parte a imperiului, ea mână în mână cu egemonia ungară de aici dela noi, vor porni o nouă politică de prigonire asupra naționalităților și le vor împinge pe aceste, ca se-și ia refugiu la toate mijlocele de apărare.

Și omenii în lupta de apărare de multe ori nu sunt tocmai calmi, de multeori se folosesc de toate mijlocele ertate ca se nu ajungă striviți. Cu un triumf de bucurie parcă avem să vedem pe frații magiari bătându-se ér în pept și strigând în gura mare „noi suntem stâlpul tronului, noi suntem garanța pentru stabilitatea lucrurilor din monarhie și fără noi s'ar distruge acest imperiu format din atâtea naționalități.”

FOIȚA.

Raze de lumină din Talmud de rabinul I. Stern.

În românește de **Jeronim Barișin**.
(Urmare.)

Cel ce trăește după munca mânilor sale e mai mult ca un trântor bisericos.

A se indeletnici cu științele e mai mult decât a saerifica.

Cel ce se ocupă cu știința cu intențiune nobilă câștigă un balsam pentru viață; cele ce se ocupă cu ea cu intențiune rea câștigă un venin ucidentor.

Știința e mai mult ca demnitatea preoției și cea de rege.

Fără știință nu e bună cuviința, fără bună cuviință nu pôte fi știință. Fără înțelepciune nu e frică de Dumnezeu, fără frică de Dumnezeu nu e minte, fără minte nu e cunoștință. Fără știință nu e pâne, fără pâne nu e știință.

O astfelu de situațiune de bunăsemă că nu ne va fi priincioasă nici noue celor de aici.

Și așa sunt destul de înasprite raporturile între naționalități și între magiari.

Atunci ele au se devină pentru noi și mai nesuportabile și cu introducerea absolutismului ungar, căci absolutism este sistemul întreg al noii administrațiuni de stat, vor face ori ce miscare imposibilă, vor agrava situațiunea noastră politică și ne vor împinge până la granița desperațiunei, în care stare omul ca și popore întregi își perde cumpetul.

Speranța de scăpare o vedem și acum ca tot deuna în înălțimea tronului.

Românii au vârsat sânge pentru dinastie, românii au fost totdeauna neclățiți în credința lor cătră tron și nu se pôte ca ungurii să-i nimicescă și asuprescă sub masca, că ei sunt singurii stâlpai tronului.

Până acum le-a succes de minune bine a-și face și aici în țără trebsorele și au incurcat și ițele dincolo în cealaltă parte a monarhiei, e o altă întrebare, dacă nu se vor deochia odată.

Lumea întrégă nu o pot pune nici ei la cale. Șireția e o armă puternică, dar ea e o armă mai puțin durabilă. Pôte că și naționalitățile din Austria se prindă de veste de pericolul, în care sunt împinse, pôte că și noi aici să venim odată ca să ne înțelegem noi între noi și să restabilim solidaritatea atât de necesară, și atunci ungurii vor avé să și facă semă cu noi ca cu un factor, care nu e de desconsiderat. Ia prins frigurile așa dicând vedând atitudinea demnă a arhierilor nostri, ce vor face atunci când vor dispăria prorociei cei falși cari se au pus între arhierii și popor, atunci când cu toții una în cugete și în simțiri vom începe lupta aceea, care va înălța prestigiul nostru în ochii Europei, care are și ea un cuvânt când lucrurile ajung la estrem

Revista politică.

Pășirea resolută a arhierilor români este aprețiată și de presa sârbescă. Astfelu diariul „Branic” dela 12 Martiu în primul seu articol scrie între altele următoarele: Poporul român din Ardel se pôte felicita, că are în fruntea sa conducători, cari se sciu identifica cu păsurile și durerile lui. Sibiuul, care primia odinioară razele de lumină dela Carloviț, astăzi a devenit un focalar, care încăldește toate aspirațiunile, care le nutresc naționalitățile din Ungaria.

Și e o fericire nespūsă cu deosebire pentru biserica ortodocșă, că capul acelei biserici a sciut să ia o pozițiune atât de demnă în o cestiune atât de delicată. Fără se voim, ni se impune sub astfelu de impregiurări întrebarea: unde sunt arhierii sârbesci? unde sunt păstorii acestui popor, care și el ar avé un cuvânt în acésta situațiune, ce se crează sârbilor, la a căror desnaționalisarea se țintese tot atât cât și la desnaționalisarea românilor, cari de astădată cu atâta țarie și-au sciut apêra nu numai interesele lor, ci și demnitatea lor de popor, care ține mult la limba și naționalitatea sa.

Nu ne rămâne de cât să ne asociem și noi la vederile exprimate de capii bisericii ortodocșe și să-i felicităm atât pe ei, cât și pe poporul, pe care îl conduc și să dorim ca se vedem biserica noastră scosă din apatia și indiferentismul, în care se gâsesce astăzi. —

Proiectul de lege despre asilele de copii mici, precum și proiectul despre rēpausul Duminecei au fost primite și de casa deputaților, cu modificările ce-le a făcut casa magnaților și acum mai rămâne, ca să le sancționeze corôna.

Proiectul despre reforma administrațiunei întâmpină tot mai mare opozițiune. Am amintit, că și în șirurile guvernamentale a provocat mari divergențe. În zilele din urmă un deputat, aderent al guvernului, a scos o broșură, în care combate aspru tendința de centralisare. Și comitatele încă au început a protesta. Începutul l'a făcut comitatul Pestei. Congregațiunea a hotărît a adresa dieței o representațiune, prin care respinge proiectul.

Alegerile din Austria sunt atât de nefavorabile guvernului, încât cu drept cuvânt afirmă foile austriace, că ministrul președinte se susține la putere fără a avé majoritate.

Multe foi își pun întrebarea, dacă ministrul va mai sta în fruntea guvernului sau se va retrage. Întrebarea însă pare a fi deslegată. Ministrul a început să negocieze cu Plener, conducătorul germanilor cari sunt reprezentați în număr de preste 100. Se crede, că o apropiere între germani și poloni va duce la scop. Guvernul, cei drept va trebui premenit, dar acésta nu împedecă, ca Taaffe să se retragă.

Foile magiare se măgulesc cu speranța, că ve nind germanii la putere dualismul se va puté desvolta mai forte, afirmându-se în Cislaitania germanismul ér în Ungaria magiarismul. —

Fostul ministru Garașanin a rēspuns regelui Milan.

Rēspunsul lui Garașanin la cunoscuta scrisóre a regelui Milan este un document de sigur unic

Pieptul mamei e simbolul științei. De câte ori îl prinde copilul sugător, află hrană nouă. Și știința ofere mereu idei noue, ori de câte ori se ocupă cineva cu ea.

Știința promovéză pacea în lume.

Ai știință, ce și mai lipsesce?

N'ai știință, ce ai câștigat?

Un bastard învățat premerge unui pontifice ignorant.

Care e mai bun cel ce scie multe sau cel ager de minte? Cel dintâiu, fiă-cine are lipsă de o măsură de bucate.

Chiar și vorba de toate zilele a celui învățat trebuie să fie înțelėsă.

Nu e învinișos pentru un învățat să umble cu încălțăminte petecite. Un învățat, care umblă în vestiminte murdare degradéză știința.

Nu face din știință corônă ca să paradezi cu ea, nici sapă ca să sapi cu ea.

Nu știința e lucru principal, ci aplicarea ei.

Vai de cel învățat care nu e virtuos. Vai aceluia care n'are locuință și își zidesce un portal.

Dacă ai învățat mult nu fi închipuit de acésta, pentru că acésta e chemarea ta.

Știința se asemănă adesea cu apa. Precum apa curge în jos și încungiră locurile ridicate, așa și știința pôte prospera numai la ómeni modesti.

Ce însemneză cuvântul scripturei: Ea nu e în cer?

Însemneză, că știința nu se potrivește cu mândria și aroganța.

Pentru cel consciențios funcțiunea e mai mult o sarcină decât dignitate.

Numai acela ia știința în serios, care despretuesce și mórtea pentru ea

Numai acela ia știința în serios, care scie că nu scie nimic.

(Va urma).

în feliul seu. Nici odată nu s'a putut întâmpla ca un fost prim-ministru să trateze în așa chip pe un fost suveran al seu.

Dl Garașanin începe spunând, că se aștepta de la un conte (regele Milan iscălise scrisoarea sa contele de Tacova) la mai multă bună cuviință. De alt-fel părerea ce o pôte avea despre densus regele li e indiferentă, dacă e rea, nu-l mâhnesce, dacă e bună nu-l lingușese.

În ce privește cestia omoririlor dice: „Adevărul este că Elena Knițanin a fost găsită într'o dimință în Bělgrad spândurată, și mai târziu Elena Marcovici în Pozarevaț sugrumată”.

Apoi fostul prim-ministru urmază:

„Domnul meu! Aceste întâmplări îți par așa dar astași nelămurite, uimitoare; ceri lămuriri. Îți pun dar de bună voe la dispoziție date a căror autenticitate o garantez. Tôte persónele arestate după cunoscutul atentat a fost predate imediat, fără a fi ascultate de poliție, direct tribunalelor ordinare. Instrucția au fost condusă de un judecător de întâia instanță ajutat de un suplent și sub supravegherea unui membru al curței de casație. Acesta e faptul.

„Toți arestații preventivi au fost internați în fortăreța din Bělgrad și păziți de jandarmeria care sta sub ordinele mele. În decursul acestui timp nimenui nu i s'a întâmplat nimic. Curând după aceea la porunca regelui, jandarmeria a fost schimbată cu militari activi, cari numai erau sub ordinele mele.

„Adevărat e faptul, că Niena Marcovici a fost găsită asasinată, după ce a fost comandată la mórte de tribunal și după ce pedepsa i s'a schimbat în douăzeci de ani închisóre și după ce a fost transferată în închisórea din Pozarevat, care era afară din sfera puterii mele ministeriale; de asemenea e adevărat, că și Elena Knițanin au fost găsită spânzurată într'o dimință în fortăreța din Bělgrad dar pe timpul instrucției judecătorești și pe când sta sub supravegheri militare, într'un timp în care eu, departe de Sêrbia, petreceam în concediu în Franța de miadă-di. Și acestea sunt fapte.

„Adevărat de asemenea este, că în același timp a fost omorit și un soldat dar ancheta autorităților militare a constatat cu nu era la mijloc nici o crimă. Și acesta e fapt.

„Acestea sunt domnul meu, datele pe cari pot să ți le pun la dispoziție și pentru cari garantez.

„În tot cazul aceste date nu dovedesc ceva deosebit, dar nu contradic nici părea d-tale, că se pôte se fi putut cineva în Sêrbia, în puterea căruia se fi fost a da ordine să se ucidă femeii în închisori de stat, fără considerare dacă eu eram în slujbă ca ministru, sau în concediu. . .

De altfel vei recunoște de sigur, că îndeplinirea unei astfel de monstruosități necesita o putere cu mult mai mare decât aceea a unui ministru. Dar pentru ca nu cumva să crezi domnul meu, că așa voi să resping dela mine ori ce răspundere, voi lua asupra mi o parte din trênsa mărturisind că în adevăr am avut marea vină și de a nu fi creșut în sinuciderea celor două femei și de a nu fi pus să se caute a se da de urmele precursorului lui Jack spintecătorul. Dacă așa fi făcut acesta la timp, astași n'ar mai ecsista necesitatea unor ecsplcații publice atât de neplacute.

Dar și d-ta dle, trebuie se iei aspra și o parte de răspundere, pentru că ai tăcut până acum. Dacă ai fi vorbit atunci când trebuia, domnitorul de atunci al Sêrbiei n'ar fi fost espus la neplăcerea d'a trebui să me primescă pe mine preste un an ca ministru președinte, pe ministru de justiție de atunci ca președinte al curții de casație și pe acel membru al curții de casație, care a condus aceea instrucție, ca ministru de justiție în două rânduri. Atât, dl meu, despre secretul atins în scrisoarea d tale.

La sfârșit mai cred necesar a observa, că nu me voi mai demite la alte coréspondențe cu d-ta. Ba trebuie să ți spun că te opresc să mi mai scrii; căci deși în scrisoarea d-tale dice că ai spus cuvântul d-tale din urmă, eu știu prea bine ce președinte pôte pune pe cuvântul d-tale, pe care ți-l dai de câte-ori trebuința este.

„Videte” și „Male Novine” cari au publicat acest răspuns au fost confiscate. În potriua lui Garașanin s'a pornit instrucția judecătorească pentru ofensarea unui membru al casei regale și s'a cerut scupcinei suspendarea dreptului de imunitate ce l are ca deputat fostul prim ministru și șef al partidului progresist astă-și antidinastic!

Românii din Sibiu și jur.

Repetitele atacuri îndreptate din partea societății și chiar și a guvernului magiar dela 1879 în cósce în cestiunea scólelor au dat poporului nostru o dovadă, că arhieriei nostri și în special Escelen-

ția Sa I. P. S. D. arhieriscop și metropolit Miron Romanul tot deuna a fost primul, între luptătorii pentru salvarea cauzelor noastre naționale.

Ni s'a dat ocaziune să aprețim acesta la 1879, la 1883 și s'a dat ocaziune să aprețim acum, ce va se dica, când biserica și poporul e fericit a avé în fruntea sa ast'feliu de conducătoriu.

Românii au simțit totdeuna gravitatea, cu care arhieriei nostri au luptat pentru binele și prosperareapoporului și dacă ei au manifestat vr'odată iubirea și alipirea, ce o au față de păstorii lor, apoi acesta s'a arêtat cu deosebire acum, când societatea magiară și guvernul a îndrăsnit să-i atace chiar în sanctuariul familiei, pentru care arhierii nostri au luat o pozițiune atât de hotărîtă.

Nu trebuie dar să ne surprindă, dacă poporul entusiasmă până la țeranul cel din urmă a alergat și de astădată din propria lui inițiativă a da espreziune simțemintelor de iubire neclătită și de devotament cătră prea bunul nostru arhieriu, carele cu atâta demnitate a știut apăra interesele poporului în casa de sus a magnaților.

Duminecă în 3/15 Martiu s'au prezentat în mod serbătorec preste 300 de românii din Sibiu și jur la Escelenția și în numele lor dl avocat Ioan de Preda a adresat Escelenției Sale următoarea vorbire:

Escelenția Vostră! Înalt Présânțite Domnule arhieriscop și metropolit!

Inteligența și fruntașii poporului român din loc și jur își permit a Ve exprima sincera lor mulțămîtă și devotamentul lor, pentru dêmna și bărbătesca apêrere a cauzei române, cu ocaziunea pertractărei proiectului de lege despre asiluri, în casa magnaților.

Și cred a o putea face, ba se simt chiar datorii a o face acesta, în numele tuturor românilor din această nefericită patrie, — pentru că Escelenția Vostră cauza tuturor românilor ați apărât!

Cât amar și câtă îngrijire motivată a causat proiectul de lege despre asiluri, în inimile tuturor românilor îngrijii de viitorul lor? — asta s'a vedit din destul prin protestele meetingurilor arangiate acum spre acest scop în tôte părțile locuite de români.

Escelenției Vóstre însă și celorlalți prelați români, V'a fost dat, de a Ve ridica glasul și a susținé protestul românilor încontra nefericitului acest proiect de lege, în camera lorșilor și astfel în aușul întregii lumi culte.

Cu câtă bărbăție, abnegațiune și însuflețire ați făcut acesta, — ni o dovedesc chiar rapórttele foilor, altcum dușmane aspirațiunilor noastre românesci.

Și dacă cu tôte aceste rezultatul nu a curés-puns nisuițelor Escelenției Vóstre și a celorlalți prelați români puși întru apêrerea dreptei cauze; apoi vina cade numai asupra șovinismului, de care este predomnita rasa domnitóre, — șovinism la care se resfrânge ađi ori ce idee mai salutară pentru patrie.

Dar totuși s'a dobândit după părerea noastră, cu acesta ocaziune pentru némul românesc un mare rezultat: rezultatul că s'a dovedit *urbi et orbi*, că românii în fața pericólorilor cei amenința în esistența lor, dela mic până la mare una sunt și că prelații români, chiar și în pozițiile destul de grele, delicate și chiar precare de ađi păstréza încă deplină tragere de inimă pentru némul lor și sunt totdeuna gata a apăra cu bărbăție interesele de esistență și prosperare ale turmei încredințate păstoririi lor!

Bunul Dumneșeu să ne țină deci pe acesti vrednici apostoli și arhieriei ai nostri în frunte cu Escelenția Sa bunul nostru Domn arhieriscop și metropolit Miron întru mulți ani!

Escelenția Sa adênc emoționat a răspuns mai pe larg în cuvinte pline de însuflețire, din care noi estragem mai cu sémă următoarele:

Dă laudă bunului Dumneșeu, că între impregiurări grele sanitarii l'a învrednicit să-și pótă implini datorința și să fie și de astădată interpretele simțemintelor iubitelui seu popor dreptcredincios

Accentuéză cu deosebită satisfacițiune sufletescă, că și de astădată arhieriei români, fără deosebire de confesiune, atât aceia, cari au vorbit, cât și aceia, cari fiind timpul înaintat n'au putut ținé vorbirile lor, au fost cu toții pêtrunși de însemnătatea cauzei și se bucură, că vederile arhieriei lor conglăsuiesc deplin cu vederile poporului.

Resultate positive nu s'au ajuns, dar una tot s'a ajuns, s'a ridicat prestigiul nostru al românilor, care va fi un factor în viața de stat și de care trebuie ținut sémă.

Îmbărbătează pe cei preșenți și prin ei pe cei de acasă la perseveranță în lupta legală pentru apêrerea naționalității și la patriotizm cel adevărat, care nu pôte se fie în contra naționalităților.

În fine mulțămesc pentru manifestațiunile ce i se aduseră și împărtașesc tuturor arhieriască binecuvântare.

La aceste cuvinte arhieriascose poporul a erupt în însuflețire „să trăiescă prea bunul arhieriu” și în aceeași ordine bună, în care s'a prezentat s'a depărțat la ale sale, ducând în sufletul seu mulțămirea de a fi aușit din graiul arhieriascosei cuvinte atât de dulci, atât de mângăitoare și atât de încurăgiătoare, drept povață pentru ulteriorele acțiuni.

Avis.

Ne rezervăm a publica în alt Nr. al fóiei noastre discursul interesant al Escelenției Sale metropolitului român greco catolic Ioan Vancea, ținut în casa magnaților în cestiunea asilelor de copii mici, precum și discursul, care era să-l țină P. S. Sa episcopul Caransebeșului Nicolau Popea, în aceeași materie; observând la acest loc numai atâta: că, după informațiunile, ce le avem, sunt fără temei și tendențioase referatele și bănuelile, care o altă fóie locală română nu s'a știit a le da publicului seu cetitoriu cu privire la discursul din urmă, pentru a fi ea și în aceste momente mărețe consecuentă programului seu destructiv.

Reforma feliului de rațiocinare bisericescă.

Sinodul nostru arhieriescesan în sesiunea sa din anul 1880 a votat și introdus un regulament pentru administrarea și controla averilor bisericesci.

A fost fără indoelă un progres acesta față cu trecutul, în carele fără directivă orbecă acesta afacere de o nedisputaveră importanță.

Nici aceea nu se pótă contesta, că regulamentul de sub întrebare e lucrat cât se pôte de clar și în nisuița sa, de a introduce forme nóue și mai corecte de rațiocinare se estinde până la amenunte, ce au menițiunea de a ușura înțelegerea lui.

Sunt tocmai 10 ani de atunci, un period destul de lung, spre a ne puté pronunța acum asupra acestui regulament din punct de vedere al practicabilității lui. Ba, mi se pare, că e chiar necesar, ca după un anumit timp să ne și pronunțăm asupra astorfelui de legi întroduse, ca și cea de sub vorbă — provisor, — ori ca și altele, chiar definitivminte la noi; — dacă voim să continuăm progresând, întărind și îmbunătățind instituțiunile organismului nostru bisericesc.

Nu se va puté contesta, că la atari pronunțamente despre aceea: De s'a validat o nóua instituțiune din punctul de vedere practic, sau ba?! Sinódele protopresbiterale, constituite din parochii săteni și din cei mai fruntași, mai întâiu angajați bărbăți mireni în afacerile bisericesci; compuse din aceea, asupra cărora cade imediat introducerea, punerea în pracsă a nóuei legi cu tôte consecințele ei, — sunt cele mai competente și este drept aceea o consecuență de o logică tãrie, ca astfel de pronunțamente se fie luate serios în considerațiune.

Sinodul protopresbiteral al Mureș-Oșorheiului în ședința sa din 10 Februariu a. c., s'a pronunțat asupra lucrului, făcând cătră P. V. consistoriu arhieriescesan următoarea adresă:

Prea Venerat consistoriu arhieriescesan!

Sinodul tractului protopresbiteral gr. or. al Mureș-Oșorheiului, răzimat pe cuprinsul § lui 50 din statutul organic și având în vedere, că felul de rațiocinare despre administrarea averilor parochiale așa, precum s'a prescriș prin regulamentul votat de Măritul Sinod arhieriescesan la 3/15 Maiu 1880 este după couvingerea sa, — primită din pracsă de 10 ani, — greoiu, complicat, costisitoriu și fără folose practice carele parochielor, dar mai ales oficiilor protopresbiterale le absorbé aprópe una jumătate din activitatea de preste an și de sigur îngreunéază și secțiunea ecsactorală a Preaveneratului consistoriu arhieriescesan, precum dovedesc înmênsul număr de restanțe; — ba după un timp mai îndelungat are să implă archiva sa cu o mare masă de scripte inutile; având mai departe în vedere, că mulțimea de scripte rēcêrute prin același regulament, între altele, preșintă defectul, în pracsă fôrte esențial, al lipsei de o clară evidență și în fine având firma couvingere, că afacerea rațiocinării din parochii se pôte simplifica, — și că simplificarea ar servi și folosi cauzei, — vine cu profundă reverință a ruga pre Preaveneratal consistoriu arhieriescesan, ca să se indure a căuta un mod mai simplificat și mai evident pentru rațiocinarea despre administrarea averilor bisericesci din parochii și acela al presenta Măritului sinod arhieriescesan, spre aprobare și legiferare.

Mureș-Oșorhei, din ședința sinodului protopresbiteral gr. or. al Mureș-Oșorheiului, ținută la 11 Februariu 1891.

Revenind la feliul de rațiocinare introdus la noi prin regulamentul sinodal din 1880; ori cine a pêtruns de tot în acest regulament va constata cu mine, că el nisuesce mai mult cătră corectitate, decât cătră înlesnire și evidență; basa lui fiind compta-

bilitatea modernă. el presupune o bună dosă de cunoștințe de contabilitate dela raționante. Astfel de raționanți însă arareori se capătă la sate și de aci urmăză, ceea-ce sum sigur ca o vor constata toți parohii, toți protopresbiterii și mai ales esactoratul Veneratului consistoriu archidieceșan, marea invaliditate, imensele restanțe și orbecări în cestia raționinilor.

Nu se pôte altcum! Mai întâiu trebuie să fii inițiat și instruit întru aceea, ce voesci, apoi să lucrezi și încă tot îți mai rămâne să laborezi la vechia dicăla: „Teoria sine praxi, sicut rota sine axi“; dar apoi, când și teoria ți lipsește, atunci de sigur ai gătat-o. Un raționiniu purtat corect este nesmintit ceva frumos, dar numai dacă l' scii purta corect, într'alt cas el nu mai este raționiniu, ci o complicațiune inutilă de scripte neînțelese pentru jurul, pentru care s'a făcut.

Ș'apoi se me ierte oricine, dar lucrul de căpetenie totuși este și rămâne folosul real, utilitatea fiecărei lucrări. Lucrul de căpetenie în cazul nostru este și rămâne ca raționiniu se nu fie numai corect, ci se fie cât mai ușor de priceput pentru poporul nostru, pentru carele se face, cât mai simplu și cât mai evident.

Corectitatea singură, nu cântăresce lipsa de evidentă și folosul real, ce rezultă din simplificarea lucrului. Într'aceea nu vom fi fără de minte, se cerem simplificare și evidentă în contul corectității și astfel se nasce întrebarea: Putea-se-vor uni la olaltă aceste trei cerințe cardinale ale unui raționiniu? Putea se va afla un mod de raționinare tot atât de corect, dar mai simplificat și mai evident, prin urmare mai practic și mai util, decât cel introdus?!

La asta întrebare răspundem cu un hotărit: Da! Raționiniile noastre constau din câte 5 cărți în câte 2 unele chiar în câte 3 esemplare; unele legate altele volante, ecăle:

Inventariul, bugetul, jurnalul de cassă, cartea de evidentă și contul capitalelor active.

Prelângă aceste nu arareori mai sunt de lipsă încă pe atâtea și adică: jurnalul de manipulare de naturalii, de arândi, de chirii, cont de capitale pasive ș. a. toate în mai multe esemplare. (Va urma.)

N. Manegetiu

Cronică din Budapesta.

Budapesta, în Martiu 1891.

Sărbătorile romanilor vechi în luna lui Martiu. — Dies Martis. — Anul nou. — Matronalia. — Focul Vestei. — Ana Perenna. — Dina păcii.

La romanii cei vechi era tradițiunea, că Romul și Rem sunt pruncii lui Marte. Rădăcina mar, mas, mascul însemnăză bărbat, puterea bărbătescă a unui deu generatōriu. Din Mars sa format Marius, Marcus. Marte în timpul străvechiu a fost deu de natură, a primăverii, câmpului și pășunii, și numai mai târziu a devenit deu de rebel. Unii identifică pe Mars cu Ares, și îl deduc din sancrita marut, ce însemnăză vișcol, vifor. Lupul și ciocnitoarea au fost animalele sacre alui Marte. Pentru că lupoia a scăpat pe gemenii Romei, ea a însemnat ajutoriu trimis din ceriu. Ciocnitoarea (picus) e simbolul misteriosității, cu creșta pe cap apare de animal marșal.

Diua nascreii lui Marte s'a serbat în 1 Martiu, începutul lunei de primăveră. Calendariul lui Constantian numește diua acăsta: „Natalis Martius“. Se crede, că Iuno atingându-se de o flōre miraculoasă de primăveră, a devenit grea și muma lui Marte. Femeile duceau în diua acăsta flori de primăveră în templul Iunonei Lucine. Omeni cu vite s'au rugat de Mars Silvanus și i-au dat sacrificiu pentru tot capul de vită. „Martius propter Martem romanæ gentis autorem, vel quod eodem tempore uncta animalia agantur ad mares et ad concubendi voluptatem“, scrie V. Flaccus.

Până la Iuliu Cesare 1 Martiu fu anul nou; dar cu organizarea calendariului, acest împărat a străpus anul nou pe 1 Ianuarie. Neordinea ce a intrat în calendariu, a silit pe Iuliu Cesare ca să se îngrijescă de regularea lui. Cerând sfat dela Sosigenes, un matematic renumit din Egipt, acesta a dis ca cursul lunei să nu se iee în considerațiune, ci numai al sōrelui, și a pus 365 de zile, 6 ore și câte-va minute pe an. Totodată s'a decis, ca începutul anului reformat să nu fie în 1 Martiu, ci să se pună pe luna nouă după solstițiul de ărnă, și așa s'a pus pe 1 Ianuarie de aci. Unele datini totuși au rămas pe 1 Martiu, așa p. e. acuma s'a aprins focul Vestei în templul ei, senatul a ținut o ședință scurtă ca semn de bun început, și astăzi s'au plătit învățōrii pentru tot anul. Dr. A. Marienescu, „Cultul păgân și creștin, pag. 81—112).” În acăsta și s'a serbat Iuno, maica lui Marte. Tote femeile grăbiau la templul Iunonei Lucine, ca se aducă sacrificiu și rogațiuni, serbând pe apărătoarea mare a naturei feminine, care a născut pe Marte cel tare, icōna puterii de bărbat, și cel mai bărbătesc între deii. (Ovidiu F. L. III 170). Toți se rugau și sacrificau pen-

tru fericirea căsătoriei, și bărbații dăruiau pe mușterile lor, ăra matronele astăzi ospătau pe sclavele lor, le serviau la masă, ca și bărbații pe sclavii lor. Pentru acăsta Matronalia, serbătōrea mamelor de origine română, numită și „calendæ foeminarum“, era serbătōrea cea mai populară și respectată a feciōrelor din Roma. Sclavele în tot anul la Matronalia se îmbrăcau ca și mirese, și erau ospătate de dōmnele lor, pentru că Iuno, ca și geniul tuturor femeilor, nu se putea mai bine venera, decât când între femei nu era diferență de stare, și petreceau la olaltă. Ce reminiscință frumoasă pentru egalitate și libertate! ce s'au eserciat și la cei bătrâni, cel puțin la unele zile mari din an.

Focul Vestei a fost sfânt, și dacă cumva s'a stins de pe vatra altariului ei, nu a fost ertat ca să se aprindă din alt foc, ci a trebuit ca din natură să se procure, s'au găurind un pom uscat până a dat flacără, s'au aprindându l la sōre, izvorul focului. Simplitatea și curătenia trupescă și sufletescă erau cerințele de frunte pentru serviciul dōinei, și pentru acăsta vestalinelor intrau ca și copile pe 30 de ani reținându se dela tōtă viața familială. Intrând fetița la vestaline, 10 ani învăța, 10 ani esercita cultul, și în alți 10 ani învăța pe cele tinere; și pe urmă era ertat ca se se mărite. Dacă prin negrigeria vreunei vestale se stingea focul de pe vatra Vestei, pontificele mai mare o sbiciuia de spatele gōle, pentru că stingerea focului era semn rău pentru stat; dacă vre-una se uita de feciōria sa, era îngropată de vie într'o zidire sub pământ.

Scim, că acest institut a trecut și la creștini prin mănăstirile de călugărie.

În 15 Martiu s'a serbat Anna Perenna, diua dela care ceriau îndelungă sănătate, viața și îndestulare, care se credea de amoresa lui Marte. Anna Perenna se derivă din „annis perennis“, riu neîncetat curgătoriu. „Eodem quoque mense et publice et privatim ad Annam Perennam sacrificatur itur“, scrie Macrobius Sat. I 12.

În 30 Martiu s'a făcut sacrificiu la altariul păcei pe câmpul lui Marte. În diua acăsta se adresau rugăciuni nu numai cătră diua Pax (pacea), ci și cătră Concordia și Salus. (Ovidiu, F. L. III. 881).

Așa dară lui Marte, ca deu de primăveră, când începe a reînvia natura, i s'a închinat luna și s'a numit Martius, după numele lui. Italia încă dela început a fost deosebi țera creșterii de vite, a pășunilor de vite și a pășunilor cari se mutau cu turmele lor dint'o parte într'alta. Până nu s'a întemeiat agricultura și nu s'a desvōltat viața politică, — viața pastorescă a fost viața poporului, dar acăsta și mai târziu avea întâietate, pentru-că agricultura nu putea fi fără de vite domestice. Varro dīce: „Romanorum vero populum a pastoribus esse ortum, quis non dicit? quis Faustulum nescit pastorem fuisse nutricium, qui Romulum et Remum educavit? non ipsos quoque fuisse pastore, obtinebit, quod parilibus potissimum condidere urbem“. Pale și zina pășunilor, a nutrețului și a pășunilor, deosebi a oilor; diua fundature și apărătoarea Palatului, diua fondărei Romei și a statului roman. Când dară șovinistii dīce despre români, că au venit aici ca păstori vagabunși chiar spunând un neadevăr istoric, nu pot totuși degrada demnitatea poporului românesc.

Lumea creștină, păstrând numele lunei, este bine să ne aducem aminte de însemnătatea romana veche a acestui nume; și că din păstori ne-am făcut agricultori, soldați, iobagi, apoi liberi — fără libertate națională. Mr.

Simeon Popescu.

Publicăm în cele următoare un extras din procesele verbale ale ședințelor sântului sinod al bisericeii autocefale din România din cari cetitorii noștri vor vedea pozițiunea, ce o-a luat clerul înalt din România față de fostul protopresbiter al tractului Sibiui, care în neastămpărul, grandomania și vanitatea ce-l caracterizează a devenit și acolo așa dīcând imposibil, și a trebuit să abdică dela postul cel ocupa la facultatea teologică:

Ședința se deschide la orele 2 p. m. sub președința I. P. S. Mitropolit Primat.

Se face apelul nominal și răspund prezenți 15 P. P. S. S. membri.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei: Înalt Prea Sănițe, și Prea Săniți Părinți și frați! Cred, că fac un serviciu instrucțiunei clericale, relevând o cestiune de instrucțiune, despre care s'a vorbit paremi-se că și în sesiunea trecută, sau acum un an, nu-mi aduc bine aminte; și sciu că cu toții ne interesem de progresul instrucțiunei religioase pe adevăratul teren și pe adevăratele principii ale religiunei noastre ortodoxe.

Ve aduceți aminte, că, mi-se pare în sesiunea de primăvară, s'a relevat aci cestiunea unui așa dīs profesor; dar a cărui urmă de plecare, noi nu o avem încă constatată, cum se cuvine, și care individ e primit aci și pus profesor în școlă cea mai înaltă religioasă. — în facultatea de teologie dela noi, — și care mi-se pare se numește Simeon Popescu.

Cum a venit din patria sa natală din Transilvania, eu cel puțin unul nu sciu, pōte frățiile vōstre se sciti mai bine.

Ne-am pomenit cu el aci. Sciu numai atât despre acest om că a scris o broșură intitulată: „Ivevua“ în care scriere bătea câmpii, — se-mi permiteți acăsta expresiune — așa precum făceau acum 1500 și 1600 de ani eresiarchii, cari scormoneau lucruri pe care le visau nōptea, sau de cari erau împinși de ambiția și de pasiunile lor; cunoștem cu toții acăsta, felurite lucruri născociau, pentru ca să-și întemeieze pretențiunile lor, pretențiuni mai mult de interes și se serviau în pretenșiunile lor și cu înșelăciuni. Cunoștem cu toții, că pe Arie când l'a înfundat Săniți părinți, ca să-și arete mărturisirea credinței lui, o scrisese și o pusese în sin și când a venit înaintea S-tului Sinod dīcea: Cred, cum mărturisește Biserica, dar așa cred, și pune mâna la sin. Omeni da acăsta ambițioși și vicleni au fost în tōte timpurile, dar nu ne așteptam noi, sau cel puțin eu, pōte că vârsta mea me face așa, frățiile vōstre cei mai tineri, pōte să cugetați mai bine spiritul de progres și știință modernă, cum am audīt pe unii nu dintre noi, dīcând că omul este făcut perfectibil și el priu cultură se perfecțiōneză; așa este în starea lui actuală, după căderea lui prin păcat, dar ideia novatorilor așinteză o altă direcție, ei dīce, că omul a fost făcut de D-deu, așa cum îl vedem, și ceea-ce este susținut de biblie, după ideea lor cade, căci știința modernă, constată, că omul este perfectibil și trebuie să se cultive, așa dar iată spiritul de nesigurantă în știința modernă, cu tōte că pretinsa știință pre domină în lume astăzi, nu dīce înpre noi, ferescă D-deu, cei mai mulți am îmbătrânit în serviciul bisericeii și dacă nu avem — cel puțin eu, — dacă nu am știință cu titluri, dar am practică am cunoștința vederilor și credințelor mele religioase, s'a infiltrat în simțul meu și am devenit așa ore-cum susceptibil despre tōte lucrurile.

Așa am vedūt pre acest pretins profesor, pretins și preot încă, Simeon Popescu venit aci nu scim în ce condițiuni. — Vin mulți din Transilvania și bine fac că vin să-și împartă știința lor în românime.

P. S. Episcop al Romanului: Bine ar face să o țină acolo, să ne lase pe noi în pace.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei: Sunt alături cu P. S. Vōstră. Dar vin siliți de nevoi, acăsta o cunoștem. Cunoștem cu toții ce sufer bieții români astăzi aci peste munți în Transilvania. Acum cum a venit acăsta aci nu cunoștem, ce cauză l'a făcut să vină asemenea nu cunoștem, că e călătoriu și așa mai adăuga, un aventurariu.

P. S. Episcop al Romanului: Eu sciu.

P. S. Episcop al Dunărei de jos: Ve rugăm să ne spuneți și noue.

I. P. S. Mitropolit al Moldovei: Ve rugăm să ne spuneți ca să scim cu toții. Ne am pomenit odată cu broșura aceea. Eu, ca cel ce nu am pretențiunea de învățat, am dat puțină atenție. Multe aberațiuni se scriu astăzi de omeni cu mintea ușoră cu pretențiuni mari, așa și acăsta. Dar când am vedūt, că a venit aci, me preocupă două lucruri: de ce a venit aci și nu a stat acolo unde era, mi-se pare și protopop, avea pozițiune bună, acăsta nu scim P. S. episcop al Romanului a dīs ca scie, îl rugăm să ne comunice și noue. Aci vedem că e poftit în capul mesei, că e pus profesor de teologie, în juna noastră facultate de teologie. Cum? . . . Înțeleg, să fie numiți profesori la facultatea teologică dintre P. Săniții arhieriei cei mai tineri, cari au studiat în — eram să dīce în streinătate, dar mi-a venit în minte, că păcătuiam, — în Bucovina la Cernăuți, unde nu este străinătate, este tot românime, și care au ardōre să cultive acest teren de știință, înțeleg să fie numiți profesori, pânăcând se vor lua măsurile cuviincioase și legale să se orânduescă un juriu, care se examineze pe toți și să opineze în privința tuturor . . .

Dar, pentru un străin ca acela, care a șandalizat conștiința noastră, înțeleg numai a românilor, cari cugetă la regiune, — săl ved profesor de teologie la facultatea de teologie! S'a sulevat acăsta cestiune în sesiunea trecută, și St Sinod a dat o opiniune, ca pe temeiul celor ce s'au citit cārticica acestui pretins profesor, să se trimită la facultate mi se pare, și să răspundă St. Sinod, corpul profesoral. Nu scim până acum ce s'a făcut, nu sciu eu cel puțin.

Un lucru aș dori însă sciu, în interesul culturai noastre religioase teologice. Aș dori să știu, — ca asemenea individ să nu între pe porțiță, ba mai mult ca tigva prestegard în staulul oilor, ci să între pe ușa cea mare, pe ușa care o deschide legea.

P. S. episcop al Dunărei de jos: Și biserica.

I. P. S. mitropolit al Moldovei: Și biserica da. Și aș adăuga, fiind că P. S. episcop al Dunărei de jos a pomenit cuvântul de biserica voiu adăuga etă ce:

Stul Sinod scie că zilele acestea trecute nu mai departe am vedūt într'o fōie, și cred că e serioasă, cererea profesorilor dela universitate, cu ocaziunea numirei de profesori de istoria română unui ōreacă străin, a cerut dela minister ca, fiind vorba de asemenea numiri să ceră și aviul corpul didactic dela facultate. Apoi dacă mireni, laici pentru științele profane, cari nu sunt dogmatice și pe cari ei le califică cu progresul științei, ca știință modernă, dacă ei cer ca la numirea unui profesor la facultatea de litere, să fie întrebat corpul profesoral al facultății apoi cu atăta mai mult ar trebui cred, și cred că toți veți dīce da . . .

Voci: Da, da.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Chirotonire). Duminecă la 3 Martiu sub decursul stei liturgii celebrată în capela archiepiscopecă Escelenția Sa I. P. S. D. archiepiscop a chirotonit intru diacon pe dl asesor consistorial Mateiu Voileanu.

* (Programul manevrelor militare). din acest an cu privire la Ardăle este următoriu: Divisia a 16-a a corpului de armată 12, își va ține exercițiile în jurul Tergu-Mureșului; divisiunea de infanterie 35 în jurul Deșului, ăra exercițiile finale ale armatei comune, la cari vor lua parte și câteva trupe de honveți, se vor ține în jurul Reghinului săseș; aceste exerciții se vor termina în 14 Septembrie.

* (Capela română din Paris.) Reparațiile capelei au început încă de la începutul ernei, cu gând ca să fie terminate pe Paști; au trebuit însă să fie întrerupte mai bine de două luni, din cauza frigului neașteptat și neobinuit ce a fost acolo. Ele costă suma de 110,000 fr. și banii sunt depuși de guvern la o bancă, de unde se dă pe rând anteprenorului, amăsurat cu constatările făcute asupra lucrărilor de arhitect, sub controlul ambasadei române și a părintelui Severin. Biserica a avut trebuință de reparații radicale, mai ales la fațadă. Se va modifica de asemenea și interiorul ei, făcându-se strane, mobilându-se în stil ortodox, înălțându-se altariul, etc. Românii din Paris așteaptă sfârșitul reparațiilor, plini de încredere în supravegierea pricepută a superiorului bisericii.

* („Rodna veche“), societate de împrumut și păstrare pe acțiuni în Rodna veche, a realizat în decursul anului trecut un câștig de 708 fl. 16 cr. dintre cari 640 s'au împărțit ca dividende după capitalul acționarului de 8000 fl. 60 cr. restul s'a adăugat la fondul de rezervă, care face 455 fl. 51 cr.

* (Furt). Comanda gendarmăriei din Seghedin a fost încunoscuită, că din biserica comunei Dolovan s'au furat 16,000 fl.; afară de alte ornate prețioase.

* (Urmările răscăleii din Portugalia.) Se anunță din Lisabona, că starea de asediu din Porto, al cărei termen expira Sâmbăta trecută, a fost prorogată până la sfârșitul lunii Martin.

Consiliile de război, în număr de trei, sunt acum în permanență la Porto și pe fiecare din ele se fac noue arestări de indiviși, despre cari anchetele dovedesc, că au fost implicați în mișcarea dela 31 Ianuarie.

* (Rectificare). În numărul 24 al ziarului nostru s'a străcurat o eroare, pe care prin această o rectificăm, că adevăratele telegrame de felicitare adresate alor 4 arhieri de către damele române din Sibiu au fost subscrise de 48 dame, 60 cr. din eroare am fost pus 42.

Dare de sémă.

Ve rugăm să binevoii a dispune ca să se publice în prețuitul ziar „Telegraful Român“ următoarele:

Adunarea generală a reuniunii femeilor române din Abrud și jur s'a ținut în 16/28 Decembre 1890.

1. Presedinta deschidând adunarea prin o vorbire acomodată, amintesc trista scrie despre mărtea prea timpurie a d-nei Zoe Augusta Cirlea, carea a fost una dintre cele mai zelose membre în comitetul acestei reuniuni, și roșă adunarea ca prin sculare să se manifesteze semțemintele de pietate și recunoscință.

2. Se cetesce raportul despre agendele comitetului dela ultima adunare generală ținută în 29 Decembre 1889, din carele se vede, că în decursul anului ce expiră, comitetul a ținut 4 ședințe, că spectaculul dn Mihaiu Cirlea notariu public regeșc fundațiunea de 150 fl. făcută în anii precedenți o au întregit cu 350 fl. prin urmare acum formeză suma de 500 fl. v. a; dela on.societate a minei „Arama“ din Bucium a încurs un beneficiu de 50 fl. prin on. dn. director Nicolau Baieșan, și dela mult on. dn. avocat Iosif Crișan un beneficiu de 25 fl. votându-li-se mulțămiiță protocolarie.

Mai încolo, că reuniunea are un capital de 8039 fl. 46 cr. elocată 300 fl. pre la privați, 60 cr. dela alți depuși la instituttele de credit și economii „Albina“ în Sibiu, și „Auraria“ în Abrud, mai are petra aurôsă la mina Concordia pre 1 1/2 an după 56 băeși, după un băeș și la Rodenpok după 56 băeși care din cauza secetei din vara trecută nu s'a putut vinde cu prețul cuvenit. În fine se raporteză, că ratiocinul dnei cassierită censurându-se s'a aflat în ordine cu o sumă la percepțiuni 1032 fl. 69 cr și la erogațiuni cu 1026 fl. 93 cr. prin urmare cu un cassarest de 5 fl. 76 cr.

Raportul s'a luat spre sciință, votându-se mulțămiiță generoșilor contributori, și ratiociniile aflate în ordine sau aprobat și d-nei cassierită i se dă absolutoriu.

3. Pentru înscrierea membrilor noi și încassarea tacselor se alege o comisiune în persóna d-nelor:

Iohana Balos, Elisabeta Danciu, Florentina Têrnovean, și a dlui Dr. Laurentiu Pop, și se suspende ședința pe 1/4 óră. Peste 1/4 óră deschidându-se ședința dlu Dr. Laurentiu Pop raporteză, că au solvit d-nii Alesandru Filip 1 fl., Lanes Jurchescu 1 fl., Ioan Têrnovean 1 fl., Teofil Faur 1 fl., Absolon Faur 1 fl., Georgiu Balos 1 fl., Vasiliu Fodor 1 fl., Terențiu Jurchescu 1 fl., Dionisiu Balos 1 fl., d-șóra Alariana Balos 1 fl., d-șóra Elena Labonț 1 fl., dl Dr. Justin Colbasi 5 fl., d-șóra Elvira Făgărășan 1 fl., dna Anna Filip 1 fl., dl Mihaiu Cirlea 5 fl., dnele Iancsi Mártonn 2 fl., Veres Iozefn 1 fl., Amalia Stoica 1 fl., Remus Furdui 1 fl., Laura Furdui 1 fl., d-șóra Rozina Kóvári 2 fl., d nele Anna Gall 5 fl., Sabina Preda 10 fl., Elisabeta Danciu 2 fl., Iulia Jurchescu 1 fl., Ana Ivascu 1 fl., Dnii Dr. Simion Caian 1 fl., Ionița Gall 1 fl., d-șórele Antoneta Ivașcu 1 fl., Eugeia Ciura 1 fl., Leontina Faur 1 fl., Sofia Buceșan 2 fl., dna Elena Lazar 1 fl., d-nii Petru Macavei 1 fl., Romul Furdui 2 fl., dna Amalia Tuhuț 1 fl., și dl Dr. Laurentiu Pop 2 fl., suma 65 fl., v. a.

4. Venind la ordine alegerea unei membre în comitetul reuniunii se alege în unanimitate d-na Borza Maria.

5. Se primesce bugetul propus de comitet.

6. Pentru autenticarea protocolului adunării generale se alege d nele Anna Filip, Anna Furdui, și Amalia Stoica.

După carele președinta mulțamesce adunării pentru faumosul concurs și serioșitatea, cu care au participat și la această adunare, și dechiară adunarea generală de închisă.

Abrud, 26 Februare 1891.

Anna Gall,
președintă

Alesandru Ciura,
secretariu.

Loterie.

Sâmbătă în 14 Martiu 1891.

Timișóra:	3	48	25	17	38
Viena:	19	70	54	17	31

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobré 1890.

Budapesta—Predea				Predeal—Budapesta				Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copșa mică—Sibiu				
Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren	Tren		
accele-	accele-	de	de	accele-	de	accele-	de	accele-	de	accele-	de	accele-	de	accele-	de	de	de	de		
rat	rat	per-	per-	rat	per-	rat	per-	rat	per-	rat	per-	rat	per-	rat	per-	per-	per-	per-		
		sone	sone		sone		sone		sone		sone		sone		sone	sone	sone	sone		
Viena	3.25	8.—	10.50	—	Bucuresci	7.35	—	4.45	—	Viena	8.—	10.50	3.52	—	12.59	4.51	—	—		
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10	Predeal	1.08	—	4.10	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	—	1.39	5.27	—	—		
Szolnok	11.22	4.05	11.07	9.28	Timiș	1.37	—	4.50	9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	—	1.56	5.44	—	—		
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.38	Brașov	2.13	—	5.50	10.17	Arad	8.10	3.50	5.27	—	2.23	6.06	—	—		
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51	Feldióra	2.43	4.00	—	10.32	Arad	2.20	4.10	5.50	—	2.49	6.28	—	—		
Mező-Telegd	2.32	7.11	3.09	2.06	Apața	3.12	4.44	—	11.18	Glogovaț	2.34	4.22	6.02	—	3.37	6.56	—	—		
Rév	3.02	7.41	3.48	2.46	Ágostonfalva	3.32	5.20	—	11.51	Gyorok	3.05	4.46	9.23	—	3.53	7.26	—	—		
Bratca	3.33	8.16	4.31	3.40	Homorod	3.47	5.47	—	11.51	Pauliș	3.23	4.58	6.34	—	4.18	7.48	—	—		
Bucia	—	—	4.54	4.03	Hașfalău	4.20	6.35	—	12.27	Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52	—	4.43	8.10	—	—		
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51	Sighișóra	5.25	8.12	—	1.35	Conop	—	5.38	7.17	—	4.53	3.20	—	—		
Huedin	4.58	9.35	6.22	5.32	Elisabetopole	5.45	8.47	—	1.59	Bérvava	—	5.53	7.33	—	5.21	8.48	—	—		
Stana	—	—	6.38	5.49	Mediaș	6.12	9.29	—	2.32	Soborșin	—	6.33	8.20	—	5.56	9.17	—	—		
Aghireș	—	—	6.59	6.17	Copșa mică	6.33	10.10	—	2.59	Soborșin	—	6.58	8.49	—	6.46	9.54	—	—		
Ghirbou	—	—	7.11	6.28	Micăsasa	6.46	10.32	—	3.13	Zam	—	7.22	9.16	—	7.02	10.09	—	—		
Nadișul ung.	5.49	—	7.24	6.44	Blaș	6.48	10.42	11.47	3.18	Gurasada	—	7.38	9.32	5.49	7.36	10.38	—	—		
Cluș.	6.02	10.35	7.39	7.04	Crăciunel	7.22	11.37	12.32	4.03	Branicica	—	7.54	9.51	6.06	7.50	10.51	—	—		
Apahida	6.12	11.02	7.54	8.30	Teiuș	7.51	12.23	1.06	4.36	Deva	—	8.14	10.18	6.24	8.03	11.03	—	—		
Ghiriș	6.27	11.23	8.11	8.55	Aiud	7.58	1.23	1.30	5.06	Gyorok	—	8.43	10.44	6.53	8.26	11.27	—	—		
Cucerdea	7.30	12.42	9.18	10.31	Vințul de sus	8.15	1.50	1.54	5.24	Glogovaț	—	9.12	11.14	7.06	8.38	11.38	—	—		
Uióra	7.55	1.18	9.49	11.19	Uióra	8.15	2.20	2.16	5.45	Arad	—	9.34	11.39	7.45	9.05	12.10	—	—		
Vințul-de-sus	—	1.25	9.56	11.27	Cucerdea	8.45	2.28	2.23	5.51	Szolnok	—	9.56	12.05	7.45	9.05	12.10	—	—		
Aiud	8.1	1.55	10.22	12.02	Ghiriș	9.16	3.33	3.15	6.47	Budapesta	—	10.17	12.26	11.51	2.25	4.47	—	—		
Teiuș.	8.37	2.14	10.39	12.26	Apahida	9.16	3.33	3.15	6.47	Viena	—	10.44	12.58	1.55	5.50	7.45	—	—		
Crăciunel	8.42	2.24	10.57	1.18	Cluș	10.36	6.05	4.53	8.10	Teiuș	—	—	—	7.20	1.40	6.05	—	—		
Blaș	9.14	3.02	11.36	2.11	Nadișul ung.	10.48	6.26	5.32	8.30	Simeria (Piski) — Petroșeni	7.17	11.28	3.50	Petroșeni — Simeria (Piski)	6.05	10.42	4.03	—	—	
Micăsasa	—	3.33	12.04	2.49	Ghirbou	—	6.42	5.48	8.50	Simeria	7.54	12.12	4.32	Banita	6.45	11.23	4.49	—	—	
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	3.23	Aghireș	—	7.24	6.11	9.05	Hașeg	8.45	1.08	5.20	Crivadia	7.26	41.57	5.24	—	—	
Mediaș	10.07	—	12.39	3.46	Stana	—	7.47	—	9.43	Pui	9.39	2.03	6.15	Pui	8.07	12.33	6.04	—	—	
Elisabetopole	10.30	—	1.08	4.27	Huedin	12.01	8.27	6.43	10.02	Crivadia	2.51	2.51	7.03	Hașeg	8.51	1.19	6.43	—	—	
Sighișóra	11.06	—	1.50	5.39	Ciucia	12.31	8.49	7.12	10.41	Banița	11.26	3.30	7.28	Streiu	9.41	2.09	7.28	—	—	
Hașfalău	11.21	—	2.06	6.02	Bucia	—	9.08	—	10.56	Petroșeni	12.—	4.02	8.15	Simeria	10.20	2.47	8.—	—	—	
Homorod	12.37	—	3.20	7.51	Bratca	—	9.28	—	11.13	Arad — Timișóra	—	6.18	4.18	Timișóra — Arad	6.30	1.10	—	—	—	
Ágostonfalva	—	—	3.56	8.36	Rév	1.10	10.04	7.51	11.32	Arad-nou	—	6.40	4.40	Timișóra	6.30	1.10	—	—	—	
Apața	1.26	—	4.19	9.10	Mező-Telegd	1.36	10.41	8.17	12.07	Németh-Ságh	—	7.05	5.05	Merczifalva	7.23	1.59	—	—	—	
Feldioara	1.47	—	4.44	9.44	Oradea-mare	2.01	11.06	8.42	12.41	Vinga	—	7.33	5.33	Orzifalva	7.49	2.19	—	—	—	
Brașov	2.23	—	5.20	10.31	P. Ladány	3.31	3.31	10.09	3.03	Orzifalva	—	7.56	5.50	Németh-Ságh	8.37	3.03	—	—	—	
Timiș	3.15	—	6.14	11.23	Szolnok	5.11	6.35	11.51	5.10	Merczifalva	—	8.14	6.06	Aradul-nou	9.09	3.41	—	—	—	
Predeal	3.47	—	6.45	12.08	Budapesta	7.15	6.50	1.55	8.15	Timișóra	—	9.04	6.50	Arad	9.25	3.55	—	—	—	
Bucuresci	9.30	—	11.35	—	Viena	1.40	3.—	7.20	6.50	Ghiriș — Turda	7.40	10.50	3.56	9.30	Turda — Ghiriș	6.05	9.40	2.40	8.20	—
Murēș-Ludoș—Bistrița	—	—	4.—	—	Bistrița	—	—	—	1.16	Ghiriș	8.—	11.10	4.10	9.50	Ghiriș	6.25	10.—	3.—	8.49	—
Țaga-Budatelic	—	—	7.07	—	Țaga-Budatelic	—	—	—	4.15	Sighișóra—Odorheiu	5.—	11.23	—	—	Odorheiu	—	8.40	2.45	—	—
Bistrița	—	—	9.59	—	Murēș-Ludoș	—	—	—	7.21	Odorheiu	7.49	1.50	—	—	Sighișóra	—	10.52	5.23	—	—
Nota: Numerele cele grase înseamnă órele de nópte.																				